

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry:n lausunto sisäministeriölle arpajaislain muuttamisesta

VIITE: Ehdotus hallituksen esitykseksi eduskunnalle arpajaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta SM051:00/2019.

KULTA ry tukee esityksen tavoitteita

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry pitää perusteltuna sekä hallitusohjelman että esityksen tavoitetta hillitä rahapelihaittoja ja vahvistaa kanavointikykyä arpajaislailla säädettyyn rahapelitarjontaan. Rahapelihaittojen hillitseminen ja siten rahapelijärjestelmän vastuullisuuden parantaminen mm. pakollisen tunnistautumisen kautta lisää myös kulttuuri- ja taidealan rahoituksen legitimitettä siltä osin, kuin OKM rahoittaa kulttuuria ja taidetta valtionyhtiö Veikkauksen tuotoista.

Valtio rahoittaa kulttuuria ja taidetta turvatakseen laadukkaan kulttuurin ja taiteen valtakunnallisen saatavuuden ja saavutettavuuden kaikenlaisille ihmisille. Kulttuuri ja taide on sekä luovan talouden että sivistyksen perusta. Se vahvistaa kerrannaisvaikutuksillaan paikallis- ja aluetalouden lisäksi koko Suomen kansainvälistä kilpailukykyä, tuottaa vientituloja, matkailutuloa, osallisuutta, hyvinvointia ja terveyttä. Kulttuuri tuo lumovoimallaan ihmisiä yhteen. Sen merkitys ei ole riippuvainen rahapelipolitiikasta.

Rahapelaamisen aiheuttamien sosiaalisten ja terveydellisten haittojen tehokkaan ehkäisemisen kannalta on välttämätöntä, että suomalaisen yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolelle suuntautuvaa rahapelaamista pyritään rajoittamaan. Tähän tarkoitukseen ehdotetut arpajaislain 62 l:n §:ien säännökset toimeenpanokiellon saaneiden rahapelitoimijoiden julkisesta estolistasta, maksutapahtumien kieltämisestä ja niitä koskevista Poliisihallituksen tiedonsaantioikeuksista ovat oikeansuuntaisia.

KULTA ry esittää kanavointitehtävän lisäämistä lakiin

Jotta rahapelihaittoja voidaan ehkäistä ja vähentää entistä tehokkaammin, on huomioitava, että Veikkauksen markkinaosuus erityisesti verkkopeleissä laskee ja ulkomaisten yhtiöiden osuus kasvaa. Huolestuttavaa on, että pelaaminen kanavoituu kasvavissa määrin ulkomaisille yhtiöille, jotka eivät ole sitoutuneet pelihaittojen ehkäisyyn. Suomessa on oltava valvottu ja vastuullisesti toimiva rahapelijärjestelmä, joka estää ja hillitsee rahapeliongelmia ja toisaalta kilpailukykyisesti vastaa suomalaisten rahapelikysyntään.

Maksuliikenteen estämisen mahdollisuudesta huolimatta KULTA ry pitää tärkeänä, että arpajaislain uudistamisella erikseen vahvistetaan Veikkauksen kykyä huolehtia kilpailukykyvystään. Vaikka suunniteltu maksuliikenteen esto saataisiin käytännössä toimivaksi, osa suomalaisten pelaamisesta valuu joka tapauksessa ulkomaalaisille toimijoille.

Uudistuksen yhteydessä lakiin tulisi selkeästi kirjata velvollisuus viranomaisille kiinnittää huomiota kanavointikyvyn vahvistamiseen, jotta viranomainen ottaisi toiminnassaan huomioon kaikki kanavointikykyyn vaikuttavat seikat toimintaympäristössä.

Arpajaislain vastaista markkinointia koskevalla sääntelyllä pyritään tukemaan yksinoikeusjärjestelmän kanavointikykyä ja torjumaan ulkopuolisten rahapeliyhtiöiden markkinointia. Ehdotettu sääntely on kannatettavaa, koska arpajaislain vastaiseen markkinointiin on puututtava huomattavasti nykyistä tehokkaammin. Lisäksi KULTA ry pitää perusteltuna Veikkauksen kansainvälisten yritysten välisten liiketoiminnan (B2B) mahdollistamista.

KULTA ry muistuttaa hallitusohjelman kompensatiokirjauksesta

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry edellyttää, että arpajaislakiuudistuksen myötä mahdollisesti vähenevät määrärahat on kompensoitava täysimääräisesti. Kulttuurin ja taiteen rahoitus on turvattava vähintään nykytasolla. Tuloutuksen aleneminen oli ennakoitavissa jo hallitusohjelmaa kirjoitettaessa. Niinpä tuloutuksen alenemisen kompensatiosta edunvälittäjille on linjattu hallitusohjelmassa.

Hallitusohjelman mukaan arpajaislain vaikutuksen johdosta mahdollisesti vähenevät määrärahat kulttuurin, liikunnan ja nuorisotoiminnan osalta kompensoidaan. Korona vielä ennestään vahvistaa tarvetta pitää kiinni tästä kirjauksesta: kulttuuriala on yksi pahiten koronasta kärsineistä aloista, eikä kestä leikkauksia.

KULTA ry muistuttaa, ettei kulttuuribudjetin loppusumman ja Veikkauksen tuottojen tason välillä ole koskaan ollut kytköstä, vaan kulttuuribudjetti laaditaan OKM:ssä kulttuuripoliittisin perustein. Ei ole myöskään olemassa mitään logiikkaa siinä, mitkä kulttuuri- ja taidealan toiminnot OKM on rahoittanut Veikkauksen voittovaroista, mitkä ns. yleiskatteellisesta budjetista.

Helsingissä 4.2.2021
Rosa Meriläinen
pääsihteeri